

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2024-11-19
Besvaras senast
2024-11-27 kl. 12.00

Till statsrådet Paulina Brandberg (L)

2024/25:461 Stressrelaterad psykisk ohälsa hos kvinnor

Enligt Försäkringskassans lägesrapport *Psykisk ohälsa i dagens arbetsliv* (2024) är stressrelaterad psykisk ohälsa i dag den främsta orsaken till långvarig sjukfrånvaro i Sverige. Kvinnor är särskilt drabbade, med en mer än dubbelt så hög risk som män att sjukskrivas för stressrelaterad psykisk ohälsa. Problemet är som störst bland kvinnor i åldrarna 30–39 år, då många kombinerar familjebildning med förvärvsarbete. Hela 79 procent av de stressrelaterade sjukfallen våren 2024 gällde kvinnor, och majoriteten av dem arbetade inom välfärdsyrken som vård, skola och omsorg – yrken som ofta präglas av bristande organisatorisk och social arbetsmiljö.

Utöver de mänskliga konsekvenserna innebär detta en enorm ekonomisk belastning för samhället. Under 2023 stod stressrelaterad psykisk ohälsa för 21 procent av de totala sjukpenningkostnaderna, motsvarande 9,2 miljarder kronor, en ökning med 14 procent från året innan. Förutom stressrelaterade diagnoser som utmattningssyndrom bidrar obalansen mellan krav och resurser i arbetslivet till andra negativa hälsoutfall, såsom hjärt- och kärlsjukdomar. Försäkringskassan varnar för att arbetsmiljöproblem, särskilt i kontaktyrken, fortsätter att vara en stark riskfaktor om inte strukturella åtgärder genomförs.

Trots dessa tydliga signaler från både forskningen och Försäkringskassan är regeringens agerande otillräckligt. I stället för att prioritera välfärdens kärna och stärka arbetsmiljön för de mest utsatta har regeringen valt att fokusera på skattesänkningar som främst gynnar redan välbärgade. Resultatet är ett samhälle där kvinnor som arbetar i frontlinjen av välfärden förväntas bära både ekonomiska och organisatoriska bördor utan att få det stöd de behöver. Denna politik förstärker redan befintliga orättvisor i arbetslivet och lämnar stora delar av arbetskraften i ett allt mer ohållbart läge. När kvinnor i välfärdsyrken sjukskrivs för utmattning påverkas inte bara deras egen hälsa och ekonomi, utan också de verksamheter som är helt avgörande för att vård och skola ska fungera.

Regeringens prioriteringar visar på en bristande förståelse för hur arbetsmiljön och välfärdens funktion är nära sammanlänkade. Genom att ignorera Försäkringskassans tydliga varningar och prioritera resurser till skattesänkningar missar regeringen möjligheten att ta itu med en av de största utmaningarna på dagens arbetsmarknad. Varje krona som inte satsas på att förebygga stressrelaterad psykisk ohälsa är en förlorad investering i både

människors välmående och landets produktivitet.

Med anledning av Försäkringskassans rapport om psykisk ohälsa i dagens arbetsliv vill jag fråga statsrådet Paulina Brandberg:

Vilka åtgärder avser statsrådet att vidta för att stärka det förebyggande arbetsmiljöarbetet och minska stressrelaterad psykisk ohälsa, särskilt bland kvinnor i kontaktyrken inom välfärdssektorn?

.....

Olle Thorell (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann